

MITJA:

Eskimi — narod v beli puščavi.

Neskončna, veličastna snežna ravan se razprostira na najsevernejšem delu naše zemlje, v daljni Grenlandiji. Preko nje drsijo sani s pasjo vprego, na katerih sedi na ubitem medvedu čokat človek, ves zavrt v kožuho vino. Bodrilni klic »huit, huit« ali pa »auk, auk« (desno), »ra, ra« (levo) zveni v mirno, čisto ozračje. In psi potegnejo hitreje, da bo njihov gospodar po uspešnem lovu kaj kmalu doma. Mraz 80° C pod ničlo tudi prebivalcem polarnih krajev, Eskimom, ni prijeten, akoravno ga prenašajo z največjo lahkoto. Kaj bi rekli mi, ki že pri 20° C jadikujemo in tarnamo? Naš zimski mraz bi bil za nje pravo vroče poletje.

Eskimi so mongolsko pleme in se delijo v tri skupine: v grenlandske Eskime, ki prebivajo v vsej Grenlandiji, v centralne, ki stanujejo v severnem delu Amerike, in v zapadne Eskime, ki živijo na Alaski in Alentih, otokih zapadne Amerike. Po postavi so srednje veliki, rumenorjave polti in črnih las. Oblečeni so v tople kožuhe iz kož severnega medveda in jelena, ki jih grejejo v tem strašnem mrazu, na nogah pa nosijo obutev iz nepremočljive mroževe kože.

Najbolj izdaten njihov poklic je lov. Pečajo pa se tudi s trgovino s kožuhovinami, ki jih zamenjavajo za razne gospodarske potrebščine, predvsem za volno in

strelno orožje. Meso tju lenov in mrožev jim služi za hrano, medtem ko love severne medvede in polarne lisice bolj zaradi njihovih toplih in dragocenih kožuhov. Največ lovskega zanimanja pa imajo za mrože. Lov na mrože, ki ga vrše Eskimi brez modernega strelnega orožja, le s harpunami

Na saneh skozi belo puščavo ...

in sulicami v lahkih čolničkih, je najlepši sport teh narodov. Harpuna je sulica, ki ima na dolgi vrvi privezan mehur iz mroževe kože, napolnjen z zrakom. To lovsko orožje služi Eskimom že dolga stoletja. Kaj bi zalegla puškina krogla? Mrož bi se ranjen potopil in za vedno izginil. Mehur pa plava na vodi in kaže smer, kam je popihal tolsti morski prebivalec. Lov na te živali zahteva mnogo spretnosti, poguma in potrpežljivosti, deloma ker so živali zelo močne in zlahka prevrnejo lahki kajak (čoln), deloma, ker je treba nanje čakati ure in ure.

Edino njihovo prometno sredstvo so sani, ki jih vlečejo psi posebno vztrajne in žilave pasme. Ti psi so za Eskima neprecenljive vrednosti, kot pri nas konji, in dosežejo tudi isto ceno. Že eskimski dečki vadijo kužke za njihov poznejši poklic. Mlademu ščenetu privežejo okoli vratu kos lesa in ga naganjajo z bičem, da vleče svoj tovor v pravilno smer. Kmalu se tega navadijo in ko postanejo starejši, jih uprežejo k že izurjenim psom v sani. Te na mraz navajene živali prespijo vso zimo na prostem. V snegu si sami izkopljejo ležišče in nagromadijo okoli sebe sneg, da jim je toplo in udobno.

Eskimo lovi ribe skozi luknjo v ledu.

Eskimi sami pa stanujejo v zemeljskih duplinah, v umetno napravljenih ledenih kočah in v kožnatih šotorih.

Ves njihov narod je zamaknjen v kraljestvo bajnih, lepih pravljic in pripovedk o starki zimi in o čarobnih duhovih. Tako so enostavni, da še verjamejo v dobre in zle duhove. Kako bi odpirali oči, ako bi jim pripovedovali o naših krajih, ljudeh in navadah, ako bi jim povedali, da pri nas solnce dan za dnevom vzhaja in zahaja, ne pa kot v njihovi deželi, kjer ga ne vidijo skoraj pol leta. To bi poslušali, če bi zve-

deli, da so na zemlji dežele, kjer nikoli ne zapade sneg.

Strašni so ti kraji, kadar brijejo preko njih snežni viharji in kadar so snežinke, ki jih veter neusmiljeno zaganja v obraz, ostre kot igle. Vseeno pa so lepi v svoji bajnobeli odeji. V zimi se borijo Eskimi z burjo in mrazom, z gladom in smrtjo, v večnem ledu so rojeni in tam umirajo. Ako bi jih prisilili, da se umaknejo v toplejše kraje, bi umirali od domotožja po svoji lepi ledeni domovini, kakor usahnejo gorske cvetice, če jih presadimo v naše vrtove. Tako močna je njihova ljubézen do rodne zemljice, čeprav je majhna, zapuščena in revna! Srečni so v svoji mrzli domovini in strah bi jih bilo našega, njim neznanega podnebja!

